

Perspektivat e silazhit te të ushqyerit

Dr. Hubert Spiekers, Instituti për Ushqimin e Kafshëve dhe Menaxhimin e Foragjereve, Grub

Përmbajtja e masës së thatë të silazheve ndryshon në varësi të bagëtive dhe të performancës. Tretshmëria e lartë dhe nivelet e larta të energjisë janë thelbësore për lopët e qumeshtit dhe viçat e majmërisë. Cilësia e silazhit duhet të drejtohet drejt marrjes së lartë të ushqimit. Në mënyrë që të zbatohen qëllimet, është i nevojshëm një koordinim i mirë i prodhimit të foragjereve, ruajtjes së tyre dhe ushqimit. Artikulli vijues tregon kërkesat për silazh dhe jep disa këshilla praktike.

Vlerat e synuara për cilësinë e silazhit

Parakushti për të ushqyerit duke u bazuar në kërkesat ushqimore të kafshëve të fermës është silazhimi i mirë, cilësia e të cilit duhet të garantohet derisa ushqimi të merret në koritë. Vlera e ushqimit dhe marrja e ushqimit janë vendimtare për performancën e racionit ushqimor.

Përveç përmbajtjes së energjisë dhe vlerës së proteinave, aspektet e efektit strukturor, furnizimi i karbohidrateve, furnizimi me përbërës aktivë dhe, së fundmi, cilësia e fermentimit, higjena dhe qëndrueshmëria e silazhit janë të rëndësishme. Vlera strukturore e silazhit të barit, misrit dhe

drithërave mund të vlerësohet në bazë të përmbajtjes së fibrave të papërpunuara ose NDF. Për gjatësitë e prerjeve nën 20 mm, kjo duhet të merret parasysh kur vlerësohet vlera strukturore. Vlerat e synuara dhe ato të orientimit mund të gjenden në ilustrimin më poshtë. Vlerat i referohen ushqimit të lopëve të qumështit dhe të viçave të majmërisë.

Fig. 1: Vlerat e orientimit për silazhet e mira të barit dhe misrit në prodhimin e qumështit dhe majmërinë e viçit

Parametrat	Njësi	Silazh bari	Silazh misri
Lënda e thatë	%	30-40	28-35 ¹⁾
Hiri ipapërpunuar	% i.d. TM	<10	<4.5
Proteina papërpunuar	% i.d. TM	<72	<9
Fibra papërpunuar	% i.d. TM	22-25	17-20
NDF	% i.d. TM	40-48	35-40
SW (vlera e strukturës)	/kg TM	2.6-2.9	1.5-1.7
Forcë	% i.d. TM	keine	>30
ME	MJ/kg TM	>10.6 bzw.>10.0 ³⁾	>10.8
NEL	MJ/kg TM	>6.4 bzw. > 6.0 ³⁾	>6.5
nXP	g/kg TM	>135	>130
RNB	g/kg TM	<6	-7 bis -9

1) në varësi të pjesës së grurit 2) 15% për silazhin e barit të punueshëm 3) prerja e parë ose prerjet pasuese.

Te silazhi i barit, vlerat e energjisë dhe nXP ulen duke krahasuar prerjet e para me prerjet e mëtejshme. Në silazhin e misrit, duhet të përcaktohet përmbajtja e niseshtesë. Përveç sasisë së niseshtesë, sjellja e tij degraduese është gjithashtu e rëndësishme. Në rastin e silazhimit të barit, duhet të përcaktohet edhe përmbajtja e sheqerit. Vlerat e treguara përcaktohen dhe vlerësohen duke analizuar foragjeret.

Cilësia e fermentimit të silazheve gjithashtu mund të përcaktohet në mënyrë analitike. Pika të rëndësishme janë vlera e pH, acidet e fermentimit dhe sasia e amoniakut. Përmbajtja fillestare e

mikrobeve me organizma të dëmshëm, procesi i fermentimit, ngjeshja dhe mirëmbajtja përcaktojnë cilësinë higjienike dhe qëndrueshmërinë e silazhit. Ekzistojnë pika të shumta fillestare për përmirësimin e këtyre parametrave, nga kultivimi i bimëve te teknologjia e korrjes së foragjereve dhe e silazhimit, deri te përdorimi i aditivëve të silazhit.

Përcaktuesit

Kërkesat për cilësinë e silazhit të renditura në Figurën 1 janë kryesisht për shkak të ndikimit të fortë të cilësisë së silazhit në konsumin e foragjereve. Faktorët fizikë dhe kimikë janë vendimtarë për rregullimin e marrjes së ushqimit. Tretshmëria, shkalla e prishjes dhe shpejtësia e rrjedhës përcaktojnë kapacitetin për marrjen e ushqimit. Një tretshmëri e lartë e foragjereve është e një rëndësie të veçantë, veçanërisht në fillim të laktacionit. Kjo bëhet e qartë në një vlerësim të Gruber. Në racionet nga Austria, rritja e përmbajtjes së energjisë me 1 MJ NEL / kg DM në ushqimin çoi në një rritje të marrjes së ushqimit, prej 2 kg DM për lopë në ditë. Rëndësia e përmbajtjes së energjisë te foragjerët varet nga muaji i laktacionit.

Përveç kontrollit fizik, duhet të merret parasysh rregullimi kimik i marrjes së ushqimit. Përmbajtja e acideve yndyrore të paqëndrueshme ka një rëndësi vendimtare. Përmbajtja e acideve të fermentimit në silazh dhe formimi i acideve në makinën pyjore duhet të merren parasysh. Nuk është provuar se nivelet më të larta të acidit butirik dhe acetik në silazhe domosdoshmërisht zvogëlojnë marrjen e ushqimit. Tërësia e acideve në silazh dhe sinteza do të jepen këtu. Sidoqoftë, silazhet me nivele të larta të acidit butirik nuk janë të dëshirueshme, pasi humbjet e energjisë gjatë grumbullimit rezultojnë në nivele më të ulëta të energjisë në silazh.

Gjithashtu me rëndësi janë shkalla e prishjes së proteinave gjatë silazhimit, e toksinave dhe substancave të tjera të padëshirueshme. Nga këndvështrimi i ushqimit të kafshëve, kërkohet prapësim i shpejtë me ndryshime të vogla materiale. Silazhi më i pasur me energji është gjithashtu ekonomikisht i favorshëm, pasi rezultate më të larta janë të mundshme, siç tregojnë llogaritjet përkatëse nga Spiekers dhe Potthast.

Përmbajtja e lëndëve ushqyese dhe mineraleve (LUM) kanë një ndikim të konsiderueshëm në rendimentin maksimal të qumështit "të ushqyeshëm". Kjo bëhet e qartë nga marrëdhëniet e treguara në ilustrimin 3. Me silazh të moderuar të barit, madje edhe me ushqim maksimal të koncentratit, mund të arrihen vetëm prodhime deri në 35 kg qumësht në ditë. Për rendiment mbi 40 kg qumësht për lopë në ditë, përmbajtja e energjisë prej 6.4 MJ LUM për kg lëndë e thatë ose më shumë kërkohet në foragjeret e trasha. Meqenëse foragjerët përcaktojnë gjithashtu efektin strukturor të racionit, duhet të merren parasysh vetitë fizike të madhësisë së grimcave, ngurtësisë

dhe peshës specifike. Nga pikëpamja e disponueshmërisë, ngjeshjes dhe përzierjes, rekomandohen grimca të shkurtra. Këtu kërkohet një kompromis nga këndvështrimi i ushqimit dhe teknologjisë së të ushqyerit të kafshëve.

Fig. 1: Vlerat e orientimit për silazhet e mira të barit dhe misrit në prodhimin e qumështit dhe majmërisë së viçit

Parametrat	Njësia	Silazh bari	Silazh misri
Lëndë e thatë	%	30-40	28-35 ¹⁾
Hiri i papërpunuar	% i.d. TM	<10	<4.5
Proteinë e papërpunuar	% i.d. TM	<72	<9
Fibra e papërpunuar	% i.d. TM	22-25	17-20
NDF	% i.d. TM	40-48	35-40
SW (Vlera Strukture)	/kg TM	2.6-2.9	1.5-1.7
Niseshte	% i.d. TM	keine	>30
ME (energji e metabolizuar)	MJ/kg TM	>10.6 bzw.>10.0 ³⁾	>10.8
LUM (Lëndë ushqimore dhe minarale)	MJ/kg TM	>6.4 bzw. > 6.0 ³⁾	>6.5
nXP	g/kg TM	>135	>130
RNB (bilanci i azotit ruminal)	g/kg TM	<6	-7 bis -9

Në rastin silazhit të misrit, një gjatësi e copëtimit prej 15-20 mm do të kishte kuptim nga pikëpamja e të ushqyerit të kafshëve për të rritur efektin strukturor. Sidoqoftë, një parakusht për teknika të tilla nuk është një kufizim i ngjeshjes për të mos nxitur problemin e ngrohjes.

Një pikë tjetër diskutimi është lartësia e lëmshit të silazhit të misrit. Efekti strukturor vjen nga pjesa e mbetur e bimës. Nëse ferma ka foragjere të strukturuar mjaftueshëm, prerja e lartë është një mënyrë për të shtuar më shumë bërthama misri në racion. Prerja e zakonshme e lartë çon në 10% më pak rendiment masiv ndërsa rrit përmbajtjen e energjisë me 0.2 MJ LUM për kg lëndë e thate. 10% më shumë e këtij silazh mund të përdoret në racion, kështu që kërkohet një total prej 20% më shumë sipërfaqe.

Më poshtë disa rekomandime:

- Përmbajtja e masës së thatë: 28 deri në 35% për misër; 30 deri në 40% për bar
- grimcim i njëtrajtshëm; Gjatësia e copëtimit: 4 deri 6 mm për misrin; <4 cm për bar
- Copëtimi i mjaftueshëm i kokrrave

Mbani nën kontroll kostot e ushqimit!

Kur bëhet fjalë për kostot e ushqimit, të gjitha vlerësimet tregojnë një përhapje të madhe midis fermave. Kjo është për shkak të ndryshimeve të konsiderueshme në të ardhurat neto dhe kostot. Ekziston gjithashtu një ndryshim i rëndësishëm në kostot midis produkteve të barit dhe misrit. Kjo tregohet në Figurën 4 për kërkesat nga Nordrhein-Westfalen. Rendimenti i silazhit të barit është dukshëm më i ulët se ai i silazhit të misrit. Meqenëse kostot për hektar nuk ndryshojnë në përputhje me rrethanat, kostot për 10 MJ LUM për silazhimin e barit me 29,6 cent janë dukshëm më të larta se sa për silazhin e misrit me 16,6 cent. Kjo përforcohet nga rregullorja premium. Pas shkëputjes, ka një shkallë të caktuar të shtrirjes në kultivimin e foragjereve në terren.

Vlerësimet e kosos për kullotën janë shumë të diskutueshme. Ka ndryshime të mëdha në qasjet në të gjithë Gjermaninë. Diapazoni shkon nga 13 në 23 cent / 10 MI LUM. Të dhëna të mëtejshme kërkohen urgjentisht këtu në mënyrë që të vlerësohet më mirë aftësia konkurruese e kullotave.

Kontrolli është i një rëndësie thelbësore për arritjen e qëllimeve. Vëmendje më e madhe duhet t'i kushtohet optimizimit të kostove të ushqimit. Matjet e rendimentit gjatë silazhimit duhet të bëhen standarde dhe njohja e rendimentit neto dhe kostove operacionale duhet të përdoret për optimizim. Nëse kjo arrihet, silazhi duhet të jetë plotësisht konkurrues në të ardhmen.

Fig. 2: Ndikimi i përmbajtjes së energjisë në foragjeret e trashë në marrjen e ushqimit

- Përmbajtja e LUM dhe konsumi i përafërt
- Rritja e marrjes së ushqimit

Fig. 3: Marrja e llogaritur e silazhit të barit dhe ushqimit të përqendruar, si dhe prodhimi i qumështit me rritjen e përqendrimit të energjisë në silazhin e barit, 650 kg peshë të gjallë

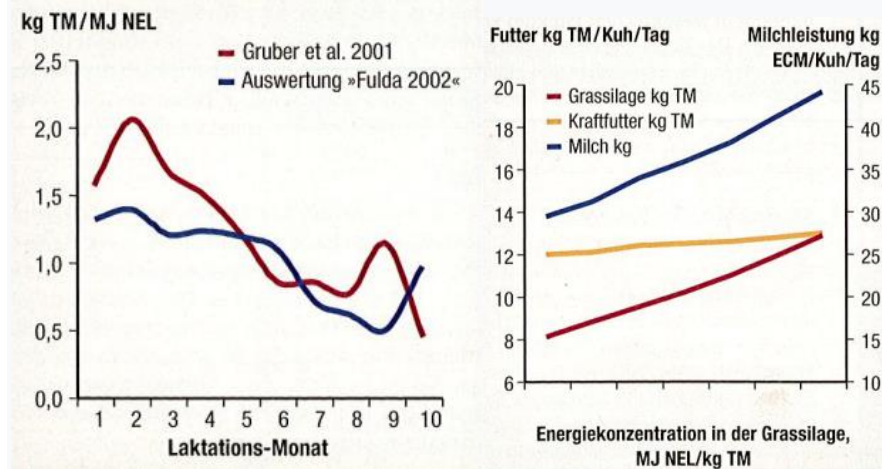

Figura 4: Procesi i prodhimit të ushqimit për kafshë në grupet e punës Milsch nga Nordrhein-Westfalen

Procedura		Kullotë	Silazh bari	Silazh misri
Sipërfaqe	ha/Betrieb	21	32	11
Të ardhurat neto	MJ NEL/ha	49000	42000	89000
Kostot direkte	Euro/ha	107	151	400
Kostot e punës	Euro/ha	314	886	975
Kostot e zonës	Euro/ha	227	215	321
Total*	Euro/ha	646	1251	1477
Cent/10 MJ NEL		13.2	29.6	16.6

* përfshirë pagesat e tjera direkte

Përfundim

Kërkesat për silazh nga pikëpamja e të ushqyerit të kafshëve janë të njohura. Është detyra e kultivimit dhe konservimit të foragjereve të marrin masat e nevojshme. Kultivimi, ruajtja dhe ushqimi duhet të jenë të ekuilibruara në mënyrë që të jenë të suksesshëm në prodhimin e qumështit dhe mishit. Qëllimet e përcaktuara duhet të realizohen përmes planifikimit të duhur të ushqimit dhe racionit, si dhe një kontrolli përkatës në fushën e ruajtjes dhe ushqimit. Regjistrimi i rendimentit dhe vlerësimet e prodhimit të foragjereve janë dy pika të rëndësishme.